

Фонд за науку
Републике Србије

БИЛТЕН 2022/4

*Тема билтена:
Међународни успех
српских научника*

Билтен 2022/4

Уводна реч

Поштовани чланови научне заједнице,

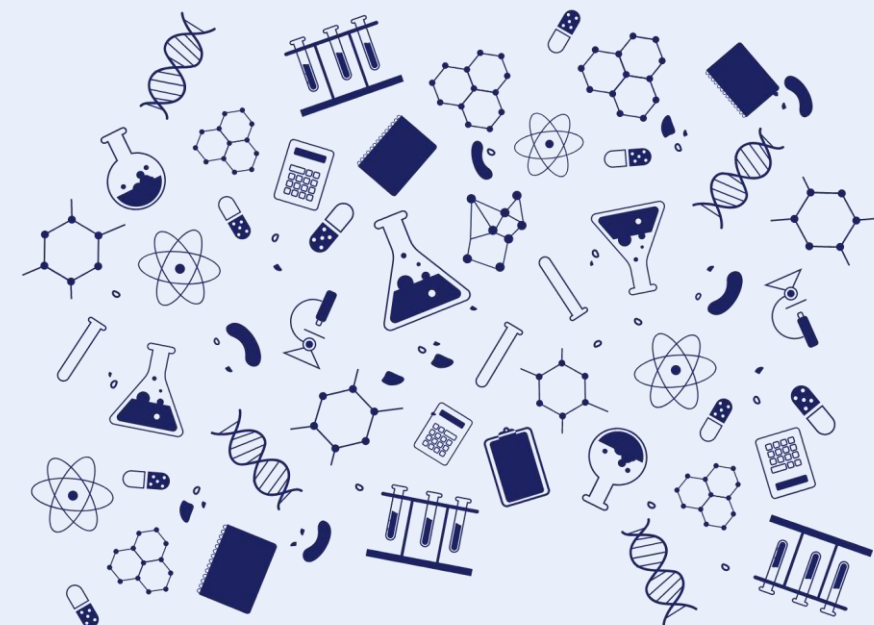
Са великим задовољством вам представљамо нови број Билтена који је посвећен активностима Фонда за науку Републике Србије и међународним успесима српских научника оствареним током четвртог квартала 2022. године.

Посебну пажњу смо посветили научним публикацијама објављеним као резултат пројеката на програмима Фонда за науку, као и међународним успесима наших научника. Припремили смо статистичке податке о три нова програма отворена током 2022. године: ИДЕНТИТЕТИ, ПРИЗМА и Зелени програм. У овом броју Билтена моћи ћете да сазнате више о процесу праћења реализације пројеката и организованим надзорним посетама истраживачким тимовима пројеката у оквиру Програма ИДЕЈЕ, као и о сарадњи са домаћим и међународним институцијама и партнерима. Билтен 2022/4 најављује и нове програме Фонда за науку РС за које ће јавни позиви бити отворени током 2023. године, од којих је први планирани програм ПРОМИС 2023.

ПРОМИС - први програм намењен управо младим докторима наука био је наш залог за будућност, наше обећање („promise“) да ћемо заједно са Владом Републике Србије и ресорним министарством бринути о потребама научне заједнице, развоју истраживања и науке у Србији, њеној конкурентности на међународном нивоу, јачању капацитета истраживача и научноистраживачких организација и о промоцији науке и научника у домаћој и светској јавности. Програми подршке младим истраживачима, доказ су да системском подршком државе, преко министарства и Фонда за науку, наши научници својим иновативним идејама и радом могу доћи до врхунских међународних резултата, као и до бољег позиционирања на научној мапи света.

Надамо се да ће и овај број билтена бити информативан и користан за научну заједницу и друге заинтересоване читаоце, као и да ће омогућити наставак отворене комуникације и сарадње која ће допринети даљем развоју системске подршке науци у Србији.

Фонд за науку Републике Србије

Фонд за науку
Републике Србије

О Фонду за науку РС

Стратешки циљ Фонда за науку РС је да обезбеди квалитетне услове за континуирани развој научно-истраживачких и развојних активности у Републици Србији. Фонд за науку РС развија програме који обезбеђују високи научни ниво и иновативност резултата, конкурентност на међународном нивоу и релевантност у односу на изазове друштва у целини. Поред тога, програми Фонда за науку имају за циљ да подрже развој капацитета истраживача у Србији, интеграцију са међународним научним и технолошким пројектима, сарадњу са научном дијаспором и привредним сектором.

Процедуре Фонда за науку РС на основу којих се врши селекција пројеката који ће бити подржани, усаглашене су са процедурама које примењују други европски фондови за науку и обезбеђују једнаке услове конкурса за све истраживаче, конкуритивност селекције пројеката, као и транспарентност, независност и објективност током одабира научноистраживачких пројеката.

Фонд за науку је од 2019. године отворио 8 програма, који су тренутно у различитим фазама реализације. Осим финансирања научноистраживачких пројеката кроз наше програме, настављамо и са промоцијом науке, научних резултата и важности науке за привредни, економски, технолошки, друштвени и културни напредак Србије.

Фонд за науку РС је посвећен стварању услова за висок ниво квалитета и утицаја научних истраживања који ће померати границе науке и допринети унапређењу нашег друштва. Зато ћемо и у будућности наставити да будемо партнер научној заједници Србије обезбеђујући финансирање неопходно за квалитетно бављење научним радом. У посебном фокусу Фонда за науку остаје обезбеђивање подршке истраживачима и научноистраживачким институцијама у јачању професионалних капацитета, унапређењу научног рада, запошљавању младих истраживача, куповини капиталне научне опреме и стварању врхунских научних резултата.

Изврсност

Утицај

Реализација

Програми Фонда за науку РС у 2022. години

1) Програм ПРОМИС	9.0 М€	
2) Програм ПРВИ (АИ)	2.2 М€	
3) Програм ДИЈАСПОРА	0.8 М€	
4) Програм ИДЕЈЕ	30.0 М€	
5) Програм КОВИД – 19	2.0 М€	
6) Програм ИДЕНТИТЕТИ	2.0 М€	
7) Програм ПРИЗМА	25 М€	
8) ЗЕЛЕНИ програм	3.5 М€	

74,5 милиона евра

Укупан буџет за 8 програма

Средства за финансирање програма Фонда за науку РС обезбеђена су кроз буџет Републике Србије, као и на основу заједничког улагања Владе Републике Србије - Министарства науке, технолошког развоја и иновација, зајма Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE.

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

Фонд за науку
Републике Србије

Информације о програмима у 2022. години

Истраживачки програми

Бр.	1	2	3	4	5
Програми	ПРОМИС	ПРВИ (АИ)	ИДЕЈЕ	КОВИД-19	ИДЕНТИТЕТИ
Број пријављених пројеката	585	70	917	129	160
Број одобрених пројеката	59	12	105	14	16
Мин. одобрени буџет пројекта	25.261,66 €	121.296,51 €	67.943,75 €	46.865,92 €	73.063,30 €
Макс. одобрени буџет пројекта	200.000,00 €	200.000,00 €	499.535,17 €	406.612,43 €	145.763,81 €
Укупан одобрени буџет	8.964.169,42 €	2.207.774,08 €	29.999.198,17 €	1.973.435,71 €	1.999.993,80 €
Број истраживача из Србије	317	119	1041	130	115
Број истраживачких група у организацији	114	23	267	29	47
Број научно-истраживачких организација	51	19	98	19	29
Број истраживача из дијаспоре	0	3	18	4	0
Број научница/научника	184/133	41/78	622/419	85/45	75/40

Програми међународне мобилности и сарадње

Бр.	6
Програми	ДИЈАСПОРА
Број пријављених пројеката	126
Број одобрених пројеката	92
Мин. одобрени буџет пројекта	4.499,25 €
Макс. одобрени буџет пројекта	10.000,00 €
Укупан одобрени буџет	797.591,59 €
Број истраживача из Србије	268
Број истраживачких група у организацији	92
Број научно-истраживачких организација	43
Број истраживача из дијаспоре	88
Број научница/научника	151/117

Укупно за истраживачке програме

Укупно за 6 програма у реализацији

Број одобрених пројеката	206	298
Укупан одобрени буџет	45.144.571,18 €	45.942.162,77 €
Број истраживача из Србије	1643	1852
Број истраживачких група у организацији	443	541
Број научно-истраживачких организација	119	124
Број истраживача из дијаспоре	25	111
Број научница/научника	964/679	1083/769

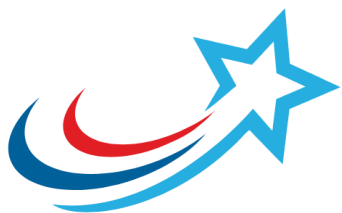
Истраживачки програми у фази евалуације

Бр.	7	8
Програми	ЗЕЛЕНИ ПРОГРАМ	ПРИЗМА
Број пријављених пројеката	26	656
Укупан планирани буџет	3.500.000,00 €	25.000.000,00 €
Најмањи буџет предложеног пројекта	120.000,00 €	71.228,13 €
Највећи буџет предложеног пројекта	200.000,00 €	300.000,00 €

Програми Фонда за науку у 2023. години

Фонд за науку ће током 2023. године наставити да ради на обезбеђивању квалитетних услова за бављење научноистраживачким радом и континуиран напредак науке у Србији. У складу са овим циљем, наставићемо да пружамо подршку истраживачима у развоју свог научноистраживачког рада, повезујемо научнике из Србије са научницима из дијаспоре, јачамо капацитете младих научника и обезбеђујемо средства за реализацију истраживања у свим научним областима.

На седницама Научног савета и Управног одбора Фонда за науку РС усвојен је званични план и програм рада за 2023. годину. У току 2023. године планирано је објављивање четири програма, од којих три представљају нове циклусе програма ПРОМИС, ДИЈАСПОРА и ИДЕЈЕ, док је четврти програм ДОКАЗ КОНЦЕПТА нови програм Фонда за науку.

1) ПРОМИС 2023

Подршка младим истраживачима и научницима у раној фази каријере (све научноистраживачке области)
Отварање програма: **Q1 2023**
Трајање програма: **2 године**

3) ДИЈАСПОРА 2023

Сарадња српске науке са дијаспором кроз реализацију заједничких пројеката (све научноистраживачке области)
Отварање програма: **Q2 2023**
Трајање програма: **2 године**

2) ДОКАЗ КОНЦЕПТА

Тестирање научних идеја, хипотеза или претпоставки са могућностима комерцијалне примене
Отварање програма: **Q2 2023**
Трајање програма: **1 година**

4) ИДЕЈЕ 2023

Подршка основним и примењеним истраживањима заснованим на извршним идејама (све научноистраживачке области)
Отварање програма: **Q3 2023**
Трајање програма: **3 године**

Рад Фонда за науку РС

Реализација програма Фонда за науку

Запослени Фонда за науку РС су током четвртог квартала 2022. године пратили реализацију 282 пројеката, организовали две фазе евалуације и објављивање коначних резултата за Програм ИДЕНТИТЕТИ, пружали подршку током припреме предлога пројеката за отворене позиве и обављали административну проверу пријављених предлога пројеката након затварања јавних позива за Програм ПРИЗМА (поднето 656 предлога пројеката) и Зелени програм сарадње науке и привреде (поднето 26 предлога пројеката). У оквиру програмских активности током четвртог квартала 2022. године утрошено је 260.349.311,74 динара.

Завршена евалуација пројеката - ИДЕНТИТЕТИ

Двостепена евалуација пројеката у оквиру Програма завршена је у децембру 2022. године. Коначна ранг листа са 16 пројеката из области друштвених и хуманистичких наука одобрених за финансирање објављена је 28.12.2022. Двостепену евалуацију пројеката су обављали инострани стручњаци који су на основу критеријума изврсности, утицаја и реализације оцењивали сваки предлог пројекта. Од укупно 160 предлога, након административне провере и првог степена евалуације, у други степен евалуације прошло је 33 предлога пројеката. У другом степену евалуације научници су представљали своје пројекте пред Програмским одбором сачињеним од 5 иностраних стручњака. На основу оцена Програмског одбора, 16 пројеката је одобрено за финансирање.

Затворени Јавни позиви – ПРИЗМА и Зелени програм

Јавни позив за подношење предлога пројеката у оквиру Програма ПРИЗМА званично је затворен 14.10.2022, док је Јавни позив за Зелени програм сарадње науке и привреде затворен 11.10.2022. За ПРИЗМУ је обезбеђено 25.000.000 евра на основу заједничког улагања Владе Републике Србије, зајма Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE. За Зелени програм издвојено је 3.500.000 евра из буџета Републике Србије. Нови програми ће донети истраживачима могућност да унапреде научноистраживачки рад, обезбеде опрему за научноистраживачке организације, јачају сарадњу са привредом и развијају важна научна решења. За оба програма је завршена фаза административне провере предлога пројеката. За Зелени програм је започета прва фаза евалуације.

Оперативни рад Фонда за науку РС

Запослени Фонда пружали су административну подршку раду органа Фонда за науку и стручну подршку истраживачима у примени правила програма и других важећих прописа приликом реализације пројеката, обављали редовне уплате за реализацију научноистраживачких пројеката, и реализовали набавке неопходне за несметано обављање делатности Фонда. Запослени Фонда за науку континуирано раде на развоју програма и процедура. У овом процесу је веома важна отворена комуникација и сарадња са научном заједницом, домаћим и међународним партнерским институцијама, европским фондовима за науку и другим сарадницима са којима се размењују знања и праксе који могу да помогну у развоју наше институције, процедура и програма.

Међународна сарадња

Током четвртог квартала 2022. године Фонд за науку је формирао сектор за међународну сарадњу који ће наставити да јача комуникацију и сарадњу са иностраним партнерима. Фонд за науку је учествовао на Генералној скупштини организације Science Europe, током које се дискутовало о наставку развијања стандарда и процедура које ће унапредити научноистраживачки рад у Европи. Са партнерима из Science Europe се континуирано ради на развоју истраживачке заједнице у Европи и унапређењу квалитета научноистраживачких пројеката.

Рад органа Фонда за науку РС

Током четвртог квартала 2022. године органи Фонда за науку организовали су редовне седнице на којима су реализоване активности у складу са законом и пословником о раду. Током четвртог квартала 2022. године Управни одбор је одржао пет седница, током којих је донета одлука о продужењу трајања реализације пројеката у оквиру Програма ДИЈАСПОРА, усвојен је програм и план рада Фонда за 2023. годину, финансијски план Фонда за 2023. годину, усвојена је коначна листа пројеката одобрених за финансирање у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ, као и друге активности у складу са законом и пословником о раду. Научни савет је одржао три седнице на којима се, између осталог, анализирао реализација актуелних програма, успех и резултати научноистраживачких пројеката које финансира Фонд за науку, као и планови рада Фонда за науку у наредној години, укључујући и нове програме.

Научни резултати пројеката

Објављене научне публикације у периоду 2020-2022*

Током реализације пројеката у оквиру 5 програма Фонда за науку, наши истраживачи су предано радили на стварању важних научних резултата у својим областима истраживања. Када су у питању научни радови, истраживачки тимови пројеката су до сада кроз кварталне извештаје пријавили објављивање великог броја радова у међународним и домаћим стручним часописима, као директан резултат пројеката, од чега је значајан број радова објављен у врхунским међународним часописима.

1260 публикација у часописима и на конференцијама

1028 међународних публикација **232** домаће публикације

206 радова у врхунским међународним часописима (M21 и M21a)

* Публикације у часописима и на конференцијама у периоду 2020 – 2022. године у оквиру програма ПРОМИС, АИ, ДИЈАСПОРА, ИДЕЈЕ и КОВИД-19

Број публикација у часописима и на конференцијама у односу на 5 програма Фонда за науку који су у фази реализације*:

* Није коначан број публикација у оквиру сваког од програма, објављивање радова у оквиру пројеката на свим програмима је још увек у току.

ПРОМИС, ПРВИ (АИ) и КОВИД-19

У сусрет завршетку првих програма Фонда за науку

До краја 2022. године одређени број пројеката у оквиру Програма ПРОМИС, ПРВИ (АИ) и КОВИД-19, завршио је са реализацијом планираних пројектних активности, док се током 2023. године очекује завршетак свих пројеката у оквиру ова три програма. Према процедурама програма, завршни извештаји и резултати пројеката се шаљу на завршну евалуацију, након чега ће бити донета коначна стручна оцена резултата пројеката, али и целокупних програма који су завршили са реализацијом.

Већ сада можемо са великим задовољством да истакнемо чињеницу да су пројекти у оквиру програма ПРОМИС, ПРВИ (АИ) и КОВИД-19 остварили значајне научне резултате. Када су у питању научне публикације у часописима и на конференцијама, које су настале као резултат истраживања у оквиру пројеката, **до краја 2022. године је на ова 3 програма забележено укупно 944 публикација**. Од тог броја, укупно **740 рада је објављено у међународним публикацијама**, док је **154 објављено у врхунским међународним часописима** (категорије М21 и М21а). Истраживачима је кроз ове програме омогућено да свој рад представе и на међународном нивоу, превасходно кроз учешће на међународним научним конференцијама. Поред тога, многи научници су обезбедили куповину опреме и материјала, а неки су и започели сарадњу са привредом са којима ће наставити да развијају решења која ће наћи примену у различитим гранама привреде.

Број публикација у часописима и на конференцијама на појединачним програмима*:

ПРОМИС

646

укупан број публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2022

424

рада у међународним публикацијама

123

рада у врхунским међународним часописима (категорије М21 и М21а)

ПРВИ (АИ)

285

укупан број публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2022

261

рад у међународним публикацијама

21

рад у врхунским међународним часописима (категорије М21 и М21а)

КОВИД-19

66

укупан број публикација у часописима и на конференцијама у периоду 2020-2022

55

радова у међународним публикацијама

10

радова у врхунским међународним часописима (категорије М21 и М21а)

* Није коначан број публикација у оквиру сваког од програма, објављивање радова у оквиру пројеката на свим програмима је још увек у току.

Програм ИДЕЈЕ

Праћење реализације пројеката и надзорне посете

Фонд за науку РС редовно прати реализацију пројеката, поштовање процедура и стандарда, прегледа достављене кварталне извештаје и прати видљивост истраживачких активности и резултата у оквиру програма. У току четвртог квартала 2022. године, Фонд за науку РС је организовао надзорне посете истраживачким тимовима пројеката који се финансирају у оквиру Програма ИДЕЈЕ. У надзорним посетама пројектним тимовима учествовали су, поред представника Фонда за науку, и представници SAIGE PIU тима, као и консултанти задужени за процену утицаја на животну средину, социјалне утицаје и етичка питања ангажовани преко пројекта SAIGE.

Током надзорних посета руководиоци пројеката и чланови тима представили су своје пројектне активности, као и планове, циљеве и очекиване резултате које би пројекат требало да оствари у даљој реализацији. Циљ надзорних посета као редовних активности Фонда за науку је праћење извршења пројектних обавеза, што поред разговора о активностима и резултатима пројеката, укључује и преглед архиве пројекта, опреме и материјала који су набављени у оквиру пројекта, као и разговор о досадашњем искуству и изазовима истраживача ангажованих на пројекту.

Пројекат PetraLido2020, Медицински факултет, Београд

Пројекат Si4Crop, Институт за мултидисциплинарна истраживања, Београд

Пројекат AniNutBiomedCLAYS, Институт за технологију нуклеарних и других минералних сировина, Београд

Пројекат PrisonLIFE, Институт за криминолошка и социолошка истраживања, Београд

Пројекат HI-MOM, Фармацеутски факултет, Београд

Пројекат Genova, Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство, Београд

Пројекат ZEBARR, Институт за молекуларну генетику и генетичко инжењерство, Београд

Пројекат EPOCHAL, Институт за медицинска истраживања, Београд

Пројекат MitiMetCattle, Факултет ветеринарске медицине, Београд

Програм ИДЕНТИТЕТИ

Завршетак евалуације и коначна листа пројеката одобрених за финансирање

У оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ, Фонд за науку Републике Србије ће у наредне две године финансирати 16 пројеката на којима ће учествовати 115 истраживача из 29 научноистраживачких организација. На програм је конкурисало укупно 1300 истраживача из 106 научноистраживачких организација са 160 предлога пројеката.

Након административне провере коју је обављао Фонд за науку Републике Србије, организована је двостепена евалуација предлога пројеката. У оквиру првог степена евалуације сваки предлог пројекта су оцењивали независни инострани рецензенти према критеријумима изврности, утицаја и реализације. У други степен евалуације упућена су 33 предлога пројекта. Други степен евалуације предлога пројеката вршио је Програмски одбор за евалуацију сачињен од пет иностраних стручњака. У склопу другог степена евалуације у просторијама Фонда за науку одржано је представљање свих 33 предлога пројеката пред Програмским одбором. Коначна ранг листа 16 пројеката одобрених за финансирање објављена је 28.12.2022. године на сајту Фонда за науку РС.

Коначну ранг листу пројеката одобрених за финансирање можете погледати на званичном сајту Фонда за науку, на следећем [линку](#). Више информација о самом програму, анализу пролазности по фазама евалуације, резултате првог и другог степена евалуације, као и коначне резултате евалуације у оквиру Програма ИДЕНТИТЕТИ можете да пронађете у секцији Позиви на званичном сајту Фонда за науку, на следећем [линку](#).

16

број пројеката одобрених за финансирање

75/40

укупан број истраживачица/
укупан број истраживача

29

укупан број НИО учесника на пројектима

115

укупан број истраживача на одобреним пројектима

10/6

број жена руководилица/број мушкараца руководилица

11/4/1

број факултета носилаца пројеката/
број института носилаца пројеката/
број интегрисаних Универзитета носилаца пројеката

1.999.993,80 €

укупан буџет пројеката одобрених за финансирање

24 месеца

трајање програма

145.763,81 €

максималан одобрени буџет пројеката

73.063,30 €

минималан одобрени буџет пројеката

Активности у четвртном кварталу:

Прва фаза евалуације

Друга фаза евалуације

Објава коначне листе пројеката за финансирање

Зелени програм сарадње науке и привреде

Затворен Јавни позив, завршена административна провера и започета прва фаза евалуације

Јавни позив за Зелени програм сарадње науке и привреде затворен је 11.10.2022. године. Укупно 26 предлога пројеката пријављено је преко Портала за пријаву научних пројеката. Зелени програм сарадње науке и привреде је програм Фонда за науку који је намењен практичној подршци сарадњи науке и привредног сектора, пре свега у области смањења загађења животне средине, са укупним одређеним буџетом од 3.500.000 €.

Буџет за Зелени програм сарадње науке и привреде обезбеђен је кроз средства буџета Републике Србије. Укупан буџет свих пристиглих предлога пројеката је 4.694.173,49 €, а за финансирање је обезбеђено 3.500.000 €. Најмањи буџет предложеног пројекта је 120.000 €, а највећи 200.000 €, док је просечна вредност 187.766,94 €. Носиоци предлога пројеката су научноистраживачке организације у оквиру универзитета у Београду, Новом Саду, Крагујевцу, Приштини, и Новом Пазару.

Након затварања Јавног позива, сви пријављени пројекти упућени су на административну проверу. Након административне провере, свих 26 предлога пројеката је упућено у први степен евалуације.

Прва фаза реализације

Реализација пројеката: 24 месеца;

Буџет пројеката: до 200.000 евра;

Циљеви: развој технологије, производа или услуге;

Очекивани резултати: научне публикације, нова интелектуална својина, развој патената и технолошких решења.

Друга фаза реализације

Реализација пројеката: На основу посебног Јавног позива који се расписује након прве фазе;

Трајање: максимално 12 месеци;

Буџет пројеката: Фонд за науку може да финансира до половине одобреног износа буџета пројекта за прву фазу реализације, а очекивано је суфинансирање партнера из привреде. Привреда може да финансира са минимум 10% од одобреног износа;

Очекивани резултати: остварени предвиђени циљеви и остварени предуслови за комерцијализацију резултата пројеката.

3,5 М€

укупан буџет за Зелени програм сарадње науке и привреде у првој фази реализације

200.000 €

максималан буџет предлога пројеката за прву фазу реализације

Активности у четвртном кварталу:

Затварање јавног позива
Административна провера
Први степен евалуације

24+12 месеци

укупно трајање за две фазе реализације програма

26

укупан број пријављених предлога пројеката

Програм ПРИЗМА

Затворен Јавни позив и завршена административна провера

Јавни позив за Програм ПРИЗМА затворен је 14.10.2022. године. Укупно 656 предлога пројеката пријављено је преко Портала за пријаву научних пројеката. Од 656 предлога пројеката највећи број пријављених пројеката је из области природно-математичких наука, односно 29% од укупног броја пријављених пројеката, следе техничко-технолошке науке (24%), биомедицина (19%), биотехничке науке (13%), друштвено-хуманистичке науке (12%) и област вештачке интелигенције (3%).

Буџет за Програм ПРИЗМА обезбеђен је на основу заједничког улагања Републике Србије, кроз зајам и техничку подршку Светске банке и бесповратне финансијске подршке Европске уније који чине део Пројекта SAIGE. Буџет Програма ПРИЗМА је 25.000.000 €, док је максималан буџет појединачног предлога пројекта 300.000 €. Укупан буџет свих поднетих предлога пројеката је 175.000.000 €.

656

укупан број пријављених предлога пројеката у оквиру 6 потпрограма:

- 1) Природно-математичке науке (193)
- 2) Техничко-технолошке науке (157)
- 3) Биотехничке науке (86)
- 4) Вештачка интелигенција (20)
- 5) Биомедицинске науке (121)
- 6) Друштвено-хуманистичке науке (79)

Укупан буџет пријављених предлога пројеката у оквиру 6 потпрограма је 175 милиона евра, од чега:

- 1) Природно-математичке науке - 29,37%;
- 2) Техничко-технолошке науке - 24,45%;
- 3) Биотехничке науке - 12,85%;
- 4) Вештачка интелигенција - 3,02%;
- 5) Биомедицинске науке - 18,8%;
- 6) Друштвено-хуманистичке науке - 11,37%.

6190

укупан број истраживача на пријављеним предлозима пројеката за Програм ПРИЗМА

3412

број жена у укупном броју истраживача

2778

број мушкараца у укупном броју истраживача

25 М€

укупан буџет за Програм ПРИЗМА

36 месеци

трајање програма

300.000 €

максималан буџет предлога пројеката

656

укупан број пријављених предлога пројеката

Активности у четвртом кварталу:

Затварање јавног позива

Административна провера

Сарадња са научним институтима

Настављамо да радимо на јачању отворене комуникације и редовне сарадње са научном заједницом у Србији. Састанци са научном заједницом представљају прилику да се разговара о искуствима на програмима Фонда за науку из перспективе истраживача, као и да се покрене конструктивна дискусија о начинима за даље унапређивање процедура и програма Фонда за науку.

У духу отворене комуникације и сарадње, Фонд за науку РС је 29.12.2022. године учествовао на седници Председништва Заједнице института Србије. На седници су присуствовали министарка науке, технолошког развоја и иновација др Јелена Беговић, државни секретар Вукашин Гроздић, помоћник министра др Марина Соковић и в.д. директора Фонда за науку РС др Милица Ђурић-Јовичић.

Др Беговић је представила планове и предстојеће активности Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

Др Ђурић-Јовичић је најавила предстојеће активности, као и нове програме Фонда за науку за 2023. годину. Током седнице представљене су активности и резултати Фонда за науку током 2022. године. Са учесницима смо имали конструктиван разговор о процедурама на програмима, процесима евалуације пројеката и о развоју будућих програма.

Фонд за науку ће наставити са организацијом састанака са представницима научне заједнице. У том процесу остајемо отворени за сва питања, предлоге, сугестије и коментаре научне заједнице. Заједно са научном заједницом ћемо наставити да развијамо програме и унапређујемо услове за научноистраживачки рад у Србији.

Фонд за науку на седници Председништва Заједнице института Србије

Међународна сарадња

Посета регионалне директорке Светске банке

У Фонду за науку Републике Србије је 5.10.2022. године организован заједнички састанак поводом имплементације пројекта SAIGE. Састанку су присуствовали регионална директорка Светске банке за Западни Балкан Шаођинг Ју, представници Светске банке, Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Фонда за иновациону делатност и Фонда за науку, научноистраживачких организација, истраживачи и предузетници.

Учесници састанка су представили активности и планове својих институција у вези са даљом имплементацијом пројекта SAIGE. Светска банка је, кроз зајам и техничку подршку у оквиру „Пројекта акцелерације иновација и подстицања раста предузетништва у Републици Србији – SAIGE” издвојила 43.000.000 € за подршку научницима, истраживачима, иноваторима и предузетницима у Србији, од чега је 34.000.000 € намењено реализацији програма Фонда за науку РС.

Фонд за науку је на састанку представио резултате заједничког рада на развоју науке, иновација и технолошког развоја и дискутовао о континуитету сарадње и наставка подршке остваривању наших заједничких циљева. Такође, на састанку су представљени и резултати пројеката младих истраживача који су подржани у оквиру ПРОМИС програма Фонда за науку – Infobomat i PsyCise. Млади истраживачи и руководиоци пројеката су представили теме својих пројеката, циљеве и резултате који су до сада постигнути, као и планове за будући научноистраживачки рад. На састанку су представљене и две „старт-ап“ компаније које су подржане у оквиру КАТАПУЛТ програма Фонда за иновациону делатност Републике Србије.

Заједнички састанак у оквиру имплементације пројекта SAIGE одржан у Фонду за науку РС

Међународна сарадња

Генерална скупштина Science Europe

Представници Фонда за науку Републике Србије су 23.11.2022. године учествовали у заседању Генералне скупштине организације Science Europe у Цириху, чији је домаћин био Швајцарски национални фонд за науку.

На овогодишњој Генералној скупштини дискутовало се о развоју нових стандарда за евалуацију науке и научног рада, унапређењу изврсноности и конкуритивности у истраживању, као и о етици комуникације између истраживачке заједнице, политике и јавности.

Science Europe је међународна институција са седиштем у Бриселу која окупља највеће и најцењеније међународне институције које финансирају иновативна научна истраживања која доприносе развоју целокупног друштва. Фонд за науку Републике Србије постао је члан ове организације у новембру 2021. године.

Веома нам је важно што смо део европске мреже каква је Science Europe, у оквиру које имамо прилику да сарађујемо са успешним институцијама, усвајајући најбоље међународне праксе и унапређујући науку на међународном нивоу. Добили смо велику подршку наших колега из других европских фондова и агенција, што видимо као признање за наш досадашњи рад.

Значајно је што је Фонд за науку препознат на међународном нивоу као институција чије су процедуре засноване на транспарентности, непристрасности и ефикасности. Овакве процедуре, уз здраву конкуритивност и конкуренцију, омогућују да се изврсне идеје наших научника реализују на начин који је развијен и у другим европским државама.

Фонд за науку Републике Србије наставља да ради на достизању највиших европских и међународних стандарда, како би на најбољи могући начин пружао подршку развоју науке у Србији.

Фонд за науку на Генералној скупштини организације Science Europe чији је домаћин био Швајцарски национални фонд за науку

Међународна сарадња

Сарадња са експертима из Израела

Представници Фонда за науку су у новембру 2022. године посетили Израел. Током посете су имали прилику да се упознају са израелским системом истраживања и иновација и начином на који су ове области развијане. Са представницима универзитета, института, истраживачких центара и компанија су разговарали о добрим праксама како на институционалном, тако и на практичном нивоу, али и изазовима са којима су се у Израелу суочавали током развоја ових области.

Посета је укључивала обилазак истраживачких и иновационих центара у оквиру израелских универзитета, као и компанија које послују у областима истраживања, иновација, технолошког трансфера, здравства, фармације, биотехнологије. Са представницима институција и компанија је било прилике да се разговара о могућностима за развој области истраживања и иновација, начинима на које решења научних истраживања могу да се примене у привреди и повезивању науке са иновативним пословним моделима.

Министарство науке, технолошког развоја и иновација је, уз подршку SAIGE пројекта и у сарадњи са Светском банком, у децембру 2022. године организовало посету експерткиње за трансфер технологија и иновације Ање Елдан из Израела. Ања Елдан има преко 30 година искуства у High Tech и Life Sciences компанијама, Venture Capital инвестицијама и трансфером технологија.

Са нашом гошћом разговарали смо о успешним моделима сарадње науке и привреде који су реализовани у Израелу, програмима кроз које је могуће подстаћи примењена истраживања и комерцијализацију научних резултата, као и великим потенцијалима наше научне заједнице.

Фонд за науку започиње припрему нових програма који ће бити отворени у 2023. години, а који ће пружати подршку основним и примењеним истраживањима. Са предстојећим завршетком првог програма ПРОМИС Фонда за науку, предмет разговора су били и ефикасни механизми подршке младим истраживачима који су заинтересовани за предузетништво.

Посета Израелу у упознавање и разговор са институцијама и компанијама које послују у областима истраживања, иновација, технолошког трансфера, здравства, фармације, биотехнологије

Посета експерткиње за трансфер технологија и иновације Ање Елдан Фонду за науку РС уз подршку Министарства науке и SAIGE пројекта

Успех наших научника

Младе истраживачице добитнице стипендије „За жене у науци“

У Влади Републике Србије је 28.12.2022. године организована свечана церемонија доделе националних стипендија „За жене у науци“, која се додељује најбољим младим истраживачицама. У питању је награда у оквиру престижног светског програма „Лореал-УНЕСКО“ који је намењен промовисању и охрабривању жена које доприносе научном напретку у целом свету.

Овогодишње добитнице националних стипендија су др Јована Деспотовић, др Тијана Милићевић и др Алена Ступар, које су награђене за изузетан научноистраживачки рад у областима молекуларне биологије, хемије животне средине и технологије прехранбених производа. У партнерству Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Комисије Републике Србије за сарадњу са УНЕСКО-м, и Лореал Балкан, стипендије се додељују за реализацију значајних научних истраживања која ће бити спроведена у Србији.

Младе истраживачице др Јована Деспотовић, са Института за молекуларну генетику и генетичко инжењерство у Београду, и др Алена Ступар, са Научног института за прехранбене технологије у Новом Саду, су део истраживачких тимова који реализују пројекте у оквиру програма Фонда за науку РС. Др Јована Деспотовић је ангажована на пројекту SENSOGENE који се реализује у оквиру Програма ПРОМИС, док је др Алена Ступар ангажована на пројекту BioUtilize који се реализује у оквиру Програма ИДЕЈЕ Фонда за науку Републике Србије.

Честитамо младим научницама на преданом раду и добијеним стипендијама! Желимо им успешан наставак научноистраживачког рада и стварање резултата на које ћемо сви бити поносни.

Додела националних стипендија „За жене у науци“ у оквиру Лореал-УНЕСКО програма

Међународни успех наших научника

Проф. др Филип Бихеловић добитник светске награде из области хемије

Проф. др Филип Бихеловић са Хемијског факултета у Београду је добио награду „Thieme Chemistry Journals Award“ коју уредништво цењеног издавача научних часописа „Thieme“ већ 25 година додељује младим истраживачима широм света на почетку успешних академских каријера.

О добијању овог значајног признања проф. др Бихеловића је обавестио чувени немачки професор Бенџамин Лист, добитник Нобелове награде за хемију 2021. године.

Повод за добијање признања је рад који је проф. др Бихеловић објавио заједно са проф. др Зораном Ферјанчић и Андрејом Кукурузаром у једном од најпрестижнијих међународних часописа „Angewandte Chemie International Edition“. У питању је рад који је резултат истраживања из области енантиоселективне тоталне синтезе алкалоида алстонларсина А, једињења које је веома комплексно и биолошки интригантно.

Рад који је проф. др Бихеловић са колегама објавио у престижном часопису је настао као део истраживања пројекта NewSMARTSynthesis финансираног у оквиру Програма ИДЕЈЕ Фонда за науку Републике Србије. Истраживања у оквиру овог пројекта ће допринети новим сазнањима из области ефикасније синтезе молекула која ће имати значајну примену у медицини, биологији и агрохемији.

Честитамо проф. др Бихеловићу, истраживачком тиму пројекта NewSMARTSynthesis и Хемијском факултету у Београду на овом значајном успеху за нашу науку!

New
SMART
Synthesis

**New
Synthetic Methods and their
Application for Rapid Total
Syntheses**

of Complex Natural Products and
Bioactive Molecules

Проф. др Филип Бихеловић, члан истраживачког тима пројекта NewSmartSynthesis и добитник награде „Thieme Chemistry Journals Award“ која се додељује најбољим младим истражачима из области хемије

Међународни успех наших научника

Др Јакша Вучичевић добитник ERC гранта

Млади истраживач и руководилац пројекта Key2SM који се реализује у оквиру ПРОМИС програма Фонда за науку РС др Јакша Вучичевић са Института за физику у Београду је освојио ERC Starting grant у вредности од 1,5 милиона евра који European Research Council додељује најбољим европским пројектима и истраживачима.

Његов нови пројекат SCLoTHiFi (Numerically exact theory of transport in strongly correlated systems at low temperature and under magnetic fields) ће се бавити истраживањем високотемпературних суперпроводника и других важних, а још увек нерешених питања у физици.

ERC грантови имају за циљ да помогну остварење нових научних и технолошких открића која ће створити основу за нове индустрије, тржишта и шире друштвене иновације у будућности.

Др Вучичевић од 2020. руководи пројектом Key2SM у оквиру Програма ПРОМИС Фонда за науку, нашег првог програма намењеног управо младим истраживачима који кроз програм настављају да развијају свој научноистраживачки рад.

Успех др Вучичевића је још један добар показатељ важности подршке младим истраживачима који кроз програме као што је ПРОМИС стичу знања и искуство које им помаже у даљем развијању научних пројеката који ће бити конкурентни на међународном нивоу. Овај резултат показује да Република Србија иде у добром правцу у области развоја науке и улагања у научна истраживања.

Честитамо др Јакши Вучичевићу и Институту за физику на постигнутом успеху који ће имати значај за целу научну заједницу Србије! Њихов успех је још један од показатеља да Република Србија иде у добром правцу у области развоја науке и улагања у научна истраживања.

Др Јакша Вучичевић, руководилац пројекта Key2SM и добитник ERC гранта који European Research Council додељује најбољим европским пројектима и истраживачима.

Представљање пројекта

Key2SM - Програм ПРОМИС Фонда за науку РС

Пројекат „Хладни атоми, Хабардов модел и холографија: кључ за чудне метале“ (акроним „Key2SM“) је један од 59 пројеката који се реализују у оквиру Програма за извршне пројекте младих истраживача – ПРОМИС.

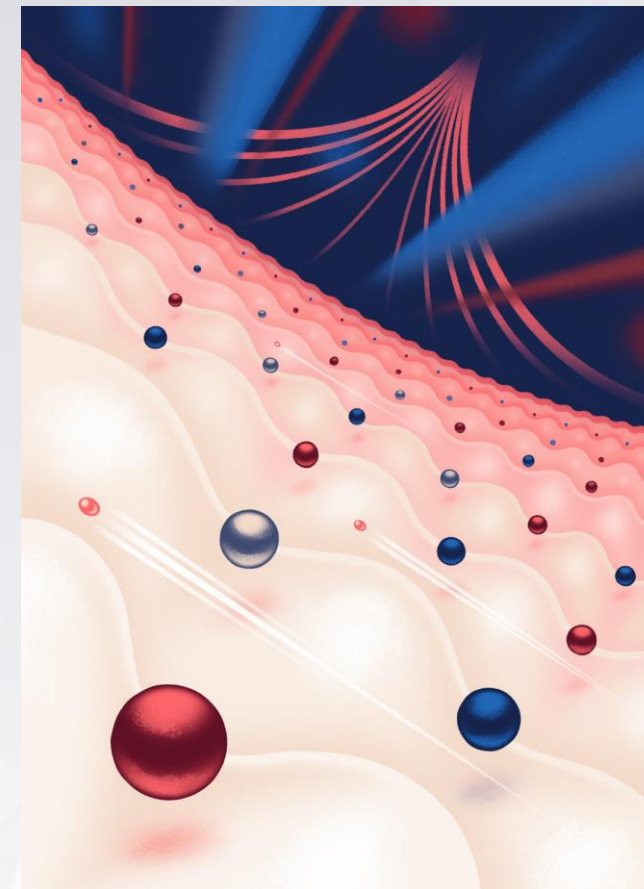
Циљ пројекта Key2SM је допринос разумевању високотемпературнесуперпроводности, особине појединих материјала да проводе једносмерну електричну струју без отпора. Такви материјали већ имају важне индустријске примене, али је њихова примена често ограничена потребом да се хладе на изузетно ниским температурама (испод -140 степени Целзијуса), те престају да буду суперпроводни и често постају лоши проводници, који се у физици зову и „чудни метали“.

Несуперпроводни режим крије највећу загонетку, јер садржи кључ до суперпроводности на вишим температурама, а изгледа једноставно – карактерише га неколико простих, линеарних једначина. Истраживачки тим фокусираће се на најважније особине „чудних метала“ – шта их чини тако једноставним и како то доводи до суперпроводности.

Пројекат Key2SM представља систематско истраживање чудних метала на досад невиђеној скали, а у Србији ће ојачати истраживање у области теорије квантних вишечестичних система. Новина коју овај пројекат доноси су постављена питања и врста комбинованог истраживања које ће се спроводити.

Рад на истраживању у оквиру пројекта Key2SM је допринело развоју научноистраживачког рада истраживачког тима, при чему се посебно може истаћи да је руководилац пројекта др Јакша Вучичевић остварио значајан успех на међународном конкурс, освојивши ERC Starting grant у вредности од 1,5 милиона евра за пројекат SCLoTHiFi. Грантове додељује European Research Council најбољим европским пројектима и истраживачима.

У оквиру рада на пројекту је објављено укупно 5 радова у врхунским међународним часописима (категорије M21 и M21A).

#Key2SM

Назив: *Хладни атоми, Хабардов модел и холографија: кључ за чудне метале*

Програм: Програм за развој пројекта из области вештачке интелигенције

Руководилац пројекта: Др Јакша Вучичевић

НИО: Институт за физику у Београду, Универзитет у Београду

Буџет: 199.827,18 ЕУР

Илустрација пројекта: Јаков Јаковљевић (објављена у публикацији ПРОМИС 2020-2022)

Представљање пројеката

MoDeCo2000 – Програм ПРОМИС Фонда за науку РС

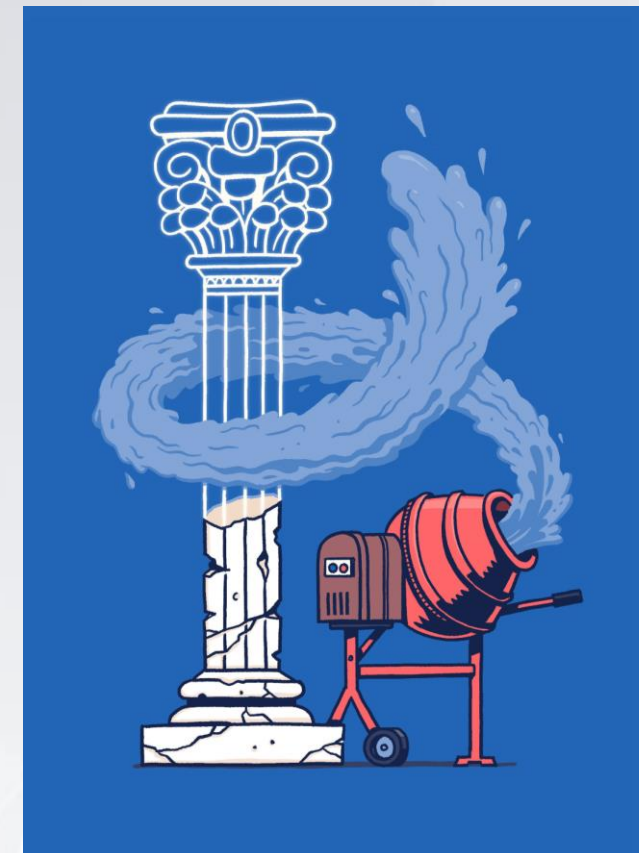
Пројекат „Дизајн малтера за конзервацију – римска граница на Дунаву 2000 година касније“ (акроним „MoDeCo2000“) је један од 59 пројеката који се реализују у оквиру Програма за изврсне пројекте младих истраживача – ПРОМИС.

Римско царство је за собом оставило бројне споменике и грађевине који вековима показују вештину римских градитеља у употреби сировина и грађевинских материјала. Како би се боље разумео начин и технологија римског градитељства и заштитили споменици из овог периода, пројекат MoDeCo2000 истражује технологију израде малтера током римског периода на територији данашње Србије.

Научна сазнања добијена током овог истраживања ће омогућити боље разумевање техника градње током римског периода и практичну примену знања кроз комбиновање старих и нових сировина које ће се користити у очувању објеката. Такође, резултати истраживања могу да допринесу развоју нових индустријских решења у области материјала за конзервацију, који су засновани на употреби локалних сировина, што ће допринети развоју одрживог начина градње.

Пројекат MoDeCo2000 представља први мултидисциплинарни пројекат свеобухватног истраживања историјских материјала у Србији и региону. Стога ће његови резултати бити примењиви и у суседним државама са којима делимо заједничку античку историју, што би отворило нове могућности научне сарадње у региону.

У оквиру рада на пројекту је објављено укупно 25 публикација у часописима и на конференцијама, док су 2 публикације објављене у врхунским међународним часописима (M21).

#MoDeCo2000

Назив: *Дизајн малтера за конзервацију – римска граница на Дунаву 2000 година касније*

Програм: *Програм за изврсне пројекте младих истраживача – ПРОМИС*

Руководилац пројекта: Др Емилија Николић

НИО: Археолошки институт Београд; Технолошки факултет Нови Сад, Универзитет у Новом Саду; Институт за испитивање материјала ИМС

Буџет: 199.657,08 ЕУР

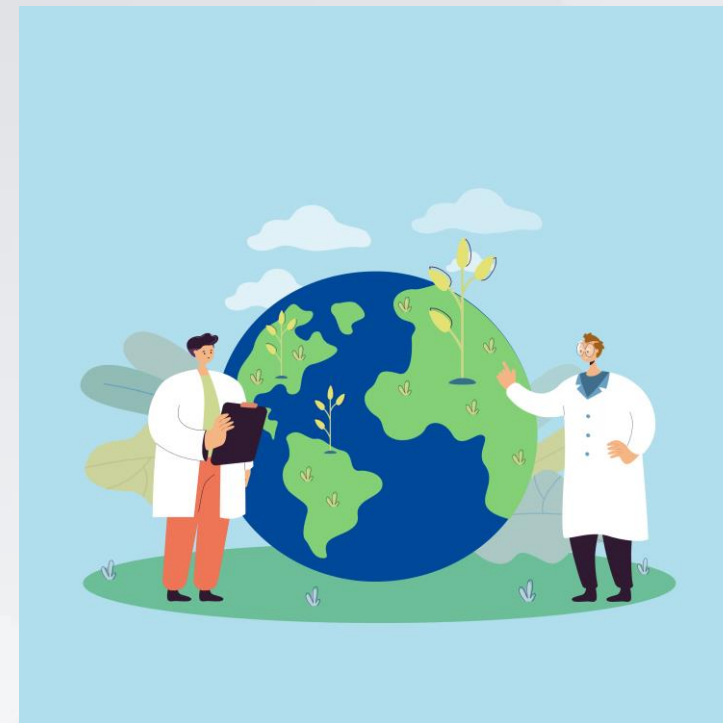
Илустрација пројекта: Никола Кораћ (*објављена у публикацији ПРОМИС 2020-2022*)

Светски дан науке – 10. новембар

Сваке године се 10. новембра широм света обележава Светски дан науке који је посвећен подизању свести о улози науке у развоју друштва. Наука је начин на који откривамо свет око себе у потрази за одговорима који ће нам помоћи да превазиђемо препреке које се налазе испред нас. У том смислу, друштво се не би кретало напред без науке као точка сваке промене. Посебно у савременом свету пуном изазова који могу утицати на наш квалитет живота, наука има најважнију мисију - бољи свет за све нас. На тој важној мисији коју наука има за будућност нашег друштва, веома је битно стварати окружење које ће препознавати значај науке и подржавати рад наших научника.

Један од циљева Фонда за науку је да ширу јавност упознајемо са резултатима и успесима наше науке, јер су наши научници мотивисани да стварају нове резултате и померају границе науке. Кроз програме Фонда за науку РС обезбеђују се средства за финансирање важних научноистраживачких пројеката који померају границе научног знања, али и који доносе решења која ће бити примењива у различитим областима живота, од индустрије, пољопривреде, медицине, фармације, енергетике, заштите животне средине, културе, развоја вештачке интелигенције до решења која ће унапредити наш свакодневни живот.

Верујемо да ћемо у будућности сведочити значајним научним открићима наших научника и на том путу ћемо наставити да пружамо подршку у реализацији научних истраживања која мењају свет око нас.

Наука у медијима

Као један од важних циљева који смо поставили испред себе јесте промоција науке, научних резултата и важности науке за економски, технолошки, друштвени и културни напредак Србије. У том циљу. Током четвртог квартала 2022. године смо наставили да упознајемо јавност са важним научним резултатима истраживача који предано раде на стварању решења која ће унапредити наше животе - од пројеката младих истраживача, преко истраживача који се баве темама вештачке интелигенције или корона вирусом који је изменио наш свет, али и темама у оквиру свих научних области, до пројеката који повезују научнике из Србије са научном дијаспором у потрази за важним одговорима који ће донети позитивне промене у свету око нас.

292

укупан број медијских објава у четвртом кварталу 2022. године од чега су:

 236
Интернет

 38
Штампа

 16
Телевизија

 2
Радио

1148

укупан број медијских објава током 2022. године, од чега су:

 900
Интернет

 136
Штампа

 100
Телевизија

 12
Радио

„Аутохтоне сорте трешања у борби против климатских промена“, ауторски чланак руководиоца пројекта CherrySRB, Програм ИДЕЈЕ – Клима 101, National Geographic, Мондо, Данас (12.10.2022).

Чланак се налази на следећем [линку](#).

„Смањење ризика од поплава уз систем уградње отпадних материјала у грађевинске материјале“, емисија о пројекту 0-Waste-Water у оквиру серијала „ИДЕЈЕ“ који је посвећен пројектима у оквиру Програма ИДЕЈЕ – РТС Наука (27.10.2022).

Емисија се налази на следећем [линку](#).

„Потенцијал биљки из рода Непета за производњу биопестицида“, емисија о пројекту Nepetome, Програм ИДЕЈЕ – РТВ1 (3.11.2022).

Емисија се налази на следећем [линку](#).

*Овде можете видети неке од медијских објава из четвртог квартала које су у вези са пројектима Фонда за науку и активностима на Фонда, док остале чланке у штампаним медијима, веб порталима, као и телевизијске репортаже и наступе у емисијама можете погледати на интернет страници Фонда за науку, на страници [Медији о нама](#).

„Фонд за науку учествовао на Генералној скупштини Science Europe“, чланак о заседању Генералне скупштине Science Europe – Политика (4.12.2022). Чланак се налази на следећем [линку](#).

„Развој иновативне методе у терапији гојазности“, интервју са руководиоцем пројекта WARMED, Програм ПРОМИС – Новости (5.12.2022). Чланак се налази на следећем [линку](#).

„Употреба калцијума као алтернативе литијуму у производњи батерија“, пројекат HiSuperBat, програм ПРОМИС – Новости (17.12.2022). Чланак се налази на следећем [линку](#).

Порука Билтена 2022/4

Научници су постали носиоци бакље открића у нашој потрази за знањем.

- Стивен Хокинг, теоретски физичар.

У природи људи је да стално откривају начине на који ће превазићи препреке са којима се суочавају у својој околини. На самим почецима, пронашли су ватру која им је омогућила да још више и даље откривају свет око себе. Данас, људи и даље трагају за новим открићима са науком на челу. У сталној потрази за знањем, научници су вођени прометејским духом који неуморно корача путем технолошког и научног напретка нашег друштва.

Улагање у науку и подршка научноистраживачком раду предуслов су остваривања значајних резултата и држава Србија је то препознала. Фонд за науку је у сарадњи са ресорним министарством током скоро четири године постојања радио на обезбеђивању финансијских средстава и унапређењу услова за бављење научноистраживачким радом који ће доносити важне резултате за науку и друштво. Истраживачи на пројектима који су финансирани у оквиру наших програма су до сада већ остварили значајне резултате: објављен је велики број научних радова у врхунским међународним часописима, истраживачи су добијали престижне међународне награде и остваривали успехе на међународним конкурсима за финансирање научних пројеката.

Фонд за науку РС ће наставити да подржава развој науке у Србији, обезбеђује финансијска средства за пројекте која научноистраживачким организацијама и истраживачима омогућавају обезбеђивање бољих услова за научноистраживачки рад, куповину опреме и опремање лабораторија, развијање партнерстава са истраживачима из других држава кроз учествовање у научним скуповима и објављивање научних радова и стварању резултата који ће унапређивати науку. Један од најважнијих показатеља да радимо на остваривању стратегије научног и технолошког развоја Републике Србије и наше мисије су управо успеси и резултати наших научника.

Контакт

Фонд за науку Републике Србије

Адреса седишта:

Немањина 22-26, Београд, Србија

Адреса обављања делатности:

27. марта 39/II, I спрат, Београд, Србија

Контакт имејл:

kabinet@fondzanauku.gov.rs

Интернет страница:

www.fondzanauku.gov.rs

У заједничком циљу развијања науке, Фонд за науку остаје отворен за сва питања научне заједнице и њене конструктивне примедбе. Уколико имате коментар, похвалу, предлог или приговор које се односе на рад, програме или процедуре Фонда за науку РС, можете их послати на адресу: **misljenje@fondzanauku.gov.rs**

Рад Фонда за науку можете пратити преко друштвених мрежа

Instagram

fondzanauku_rs

Twitter

fondzanauku_rs

Facebook

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

LinkedIn

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

YouTube

Фонд за науку Републике Србије – Science Fund of the Republic of Serbia

#fondzanauku #nauka

#naukacespazitiv

#sciencefund #sfrs

#science #trustinscience

Фонд за науку
Републике Србије

Република Србија
Министарство науке
технолошког развоја и иновација

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

#EУ
ЗА ТЕБЕ